

Atskaite par dalību COPA-GEOPA

Profesionālo lauksaimniecības organizāciju darba devēju grupas sanāksmē

13.02.2014. Briselē

GEOPA/COPA – lauksaimniecības nozares sociālo partneru (lauksaimnieku – darba devēju un nozarē nodarbināto) sociālā komiteja.

COPA/COGECA – organizācijas, kas pārstāv lauksaimnieku un lauksaimniecības kooperatīvu intereses Eiropas Savienībā (ES) un starptautiskajās institūcijās.

EFFAT – darba ņēmēju pārstāvju delegācija, Eiropas pārtikas, lauksaimniecības un tūrisma tirdzniecību apvienību federācija (*European federation of food, agriculture and tourism trade unions, delegation of employees' representatives*)

Būtiskākais darba grupā diskutētais:

- Lielākoties tiek pārrunāts jau iepriekš uzsākto diskusiju progress, informēta EK pārstāve par sociālā dialoga aktualitātēm, lemts par kopīgām EFFAT un GEOPA aktivitātēm direktīvu komentēšanā un uzraudzībā.
- Informācija par muskolo-skeletorālo slimību (MSD) novēršanas pasākumiem lauksaimniecības nozarē pieejama www.agri-ergonomics.eu.
- Ir izmaiņas EK un sociālo partneru sadarbībā, samazinot EK apmaksāto dalībnieku skaitu.
- Ainavu arhitekti un apzaļumošanas uzņēmumi būtu pieskaitāmi lauksaimniecības nozarei, nevis pie celtniecības nozares, kā tas ir šobrīd ESCO daba grupās un statistikas datu apkopojumos.
- GEOPA nākamā tikšanās 2014. gada 16. maijā.

Darāmie uzdevumi:

- jā sagatavo komentāri par EK iniciatīvu veidot platformu kā atsevišķu instanci nelegālās nodarbinātības novēršanai. Komentāri jānosūta GEOPA birojam līdz 27. februārim. Ierosināts šo jautājumu pārrunāt COPA-COGECA Latvijas dalīborganizāciju sanāksmē 17. februārī LLKC ES lauksaimniecības un lauku attīstības biroja telpās Rīgā.
- Jānosūta precizējums pētījumam par „KLP un nodarbinātība” par Latvijas aizpildīto aptaujas anketu GEOPA birojam līdz 27. februārim.
- jā sagatavo priekšlikumi turpmākām GEOPA pētījuma un diskusiju tēmām, ierosinot tādu jautājumu apspriešanu, kas ir būtiska gan Latvijā, gan arī citām ES dalībvalstīm. Priekšlikumus nosūtīt GEOPA birojam līdz 15. martam.
- precizēt pētījuma „KLP un nodarbinātība” gala dokumentu (Latvijas datus) līdz 2014. gada februāra beigām, ja nepieciešams.

SANĀKSMES KOPSAVILKUMS

Darba kārtība:

1. Darba kārtības apstiprināšana
2. Iepriekšējās sanāksmes (05.12.2013) protokola apstiprināšana
3. EK pārstāvja atskaite par Eiropas Komisijas aktualitātēm
 - 3.1. *Eiropas Veselības organizācijas projekts par veselības jautājumiem*
 - 3.2. *Vadlīnijas EK un sociālā dialoga pārstāvju sadarbībai*
4. *Geopa seminārs Kauņā*
5. KLP un nodarbinātība
6. ESCO- Agripass
7. Veselība un drošība (Health and safety)
8. Profesionālā apmācība (Vocational training)
9. Jaunās direktīvas un regulas: sociālo partneru iniciatīvas.
 - 9.1. *Direktīva par sezonas strādniekiem*
 - 9.2. *Par strādnieku eksportēšanu uz citām valstīm*
 - 9.3. *Par nedeklarēto darbu*
10. Paplašināšanās un sociālā dialoga pilnveidošana
11. Citi jautājumi
 - 11.1. *GEOPA darba jautājumi 2014.-2015. gadam*
 - 11.2. *COPA kongress*
 - 11.3. *GMO kukurūzas audzēšana ES*

Tiek apstiprināta darba kārtība un iepriekšējās tikšanās protokols.

3. EK pārstāvja atskaite par Eiropas Komisijas aktualitātēm

3.1. *Eiropas Veselības organizācijas projekts par veselības jautājumiem.* Eiropas veselības organizācija 2014. gadā īsteno projektus, izveidojot interneta rīku, lai informētu ar veselības risku novērtējuma metodēm. Šo informāciju būtu vēlams izplatīt caur GEOPA un EFFAT tīklu.

3.2. *Vadlīnijas EK un sociālā dialoga pārstāvju sadarbībai.* C.Botterman informē, ka EK ir izveidojusi pirmās vadlīnijas par EK sadarbību ar sociālo dialogu. Pati svarīgākā daļa ir par darba grupu apmeklējumu izmaksu atlīdzināšanu. Ir pieejamas 15 apmaksātās vietas, bet GEOPA ir 25 biedri. Var tikt apmaksāta tikai 1 persona no valsts. EK pārstāve aicina iepazīties ar izstrādātajām vadlīnijām. Turpmāk tiks apmaksāta dalība sociālās komitejās vienam dalībniekam no organizācijas, bet ir noteikts maksimālais apmaksātu dalībnieku vietu skaits – 15. C.Botterman (GEOPA) jautā, kāpēc ir noteikts maksimālais skaits 15, ja GEOPA ir 25 dalīborganizācijas. GEOPA ir svarīgi, lai būtu iespējami vairāk dalībnieki, īpaši no jaunajām dalībvalstīm, kurām ir svarīgi piedalīties un sekot līdzi aktualitātēm. EK nav strikta nostāja maksimālā apmaksāto dalībnieku skaitā, var būt izņēmumi un EK būs elastīgi, bet šobrīd neko solīt nevar. Iespējams, situācija un nosacījumi varētu mainīties pēc EP vēlēšanām.

4. Geopa seminārs Kauņā

C.Botterman informē EFFAT pārstāvjus un EK pārstāvi par seminārā „KLP un nodarbinātība” pārrunātajiem jautājumiem un problēmām. Viena no lietām, kas tika uzsvērtas, ir *Eurostat* datu nesakrītība ar reālo situāciju, kam piekrita arī EK pārstāve. Nākotnē nepieciešams rast iespēju atjaunot pētījumā apkopotos datus ik pēc 3 gadiem, tādējādi sekojot līdzi nodarbinātības rādītājiem, kas palīdzētu risināt nodarbinātības jautājumus ES dalībvalstīs. (Skatīt komandējuma atskaiti par dalību seminārā „KLP un nodarbinātība” Kauņā 26.-27.11.2013).

5. KLP un nodarbinātība

C.Botterman informē par galvenajiem secinājumiem pētījumā „KLP un nodarbinātība” (detalizētāku informāciju skatīt 19.09.2013 GEOPA sanāksmes komandējuma atskaitē), par ko tika runāts arī seminārā Kauņā 2013. gada septembrī (skatīt komandējuma atskaiti par dalību seminārā „KLP un nodarbinātība” Kauņā 26.-27.11.2013), runājot par profesionālo izglītību un iespējām lauksaimniekiem pārkvalificēties citu darbu veikšanai. Vēl tiks nosūtīts pētījuma gala dokuments 2014. gada 17.-23. februāra nedēļā, kurā dalībvalsts, ja ir tāda nepieciešamība, var precizēt tekstu un informāciju.

EK pārstāve aicina jautājumus par nākotnes darbību nosūtīt EP kandidātiem, nevis esošajām amatpersonām, lai jaunie EP pārstāvji būtu informēti par GEOPA jautājumiem un darbs atsāktos iespējami ātri un sekmīgi pēc EP vēlēšanām 2014. gada jūnijā.

EK pārstāve uzsver jauniešu lomu lauksaimniecības nozares nākotnē un uzskata, ka caur dažādiem pasākumiem ir jāpopularizē darbs lauksaimniecības nozarē, tādējādi veidojot jaunus lauksaimniecības profesionāļus.

Bulgārijas pārstāve norāda, ka nodarbinātības veicināšanā un jauniešu iesaistē lauksaimniecības nozarē, būtisks bija priekšlaicīgas pensionēšanās atbalsts, kas šajā plānošanas periodā nav iekļauts. Bulgārijā ir lielas demogrāfiskas problēmas, katru gadu būtiski samazinās lauku iedzīvotāju skaits.

EFFAT pārstāvis no Vācijas norāda, ka priekšlaicīga pensionēšanās faktiski ir skandāls, jo no tā ieguva ļoti maza daļa sabiedrības. Turklāt apstākļos, kad sabiedrībai ir jāstrādā ilgāk – EK ir noteikusi, ka pensijas vecums ir 67 gadi un Vācijā tas jau ir ieviests. Tāpat arī modernizācijas pasākumi samazina nodarbināto skaitu nozarē.

Īrijas pārstāvis (GEOPA) norāda, ka KLP rezultātā nozare ir kļuvusi konkurētspējīga.

A.Spahn (EFFAT) uzskata, ka starp GEOPA radītiem priekšlikumiem pētījumā „KLP un nodarbinātība” pietrūkst viens nosacījums – pensijas.

6. ESCO un Agripass

C.Botterman informē GEOPA ir iesniegusi iesniegumu EK, lūdzot finansiālu atbalstu *Agripass* elektroniskās versijas attīstīšanai, bet vēl nav saņemta atbilde. Bob (GB) informē, ka ir bijušas diskusijas ar A.Spahn par to, ka turpmāk kopīgi virzīt *Agripass* projektu, jo EFFAT grib plastikāta



kartes, bet GEOPA uzskata, ka tām nebūtu nozīmes un šobrīd efektīvāka būtu interneta vietne. Nepieciešams papildināt nozarei būtiskās prasmes, kas būtu jāiekļauj *Agripass* dokumentā. (Vairāk informāciju par *Agripass* skatīt GEOPA sanāksmes 19.09.2013 komandējuma atskaitē).

C.Botterman (GEOPA) apsola runāt ar A.Spahn (EFFAT) par *Agripass* projekta turpināšanu. A.Spahn rosina šo jautājumu pārrunāt maija sanāsmē, nodrošinot, ka augusta beigās ir priekšlikumi, ko iesniegt EK.

EFFAT informē par ESCO konferenci, kurā tika diskutēts par lauksaimniecības grupas definīciju, par ainavu arhitektiem. EFFAT uzsvēra, ka ainavu arhitektiem un apzaļumošanas uzņēmumiem, kurā tiek nodarbināti vairāk nekā 80000 darbinieku, būtu pieskaitāms pie lauksaimniecības (arī statistikas datu apkopošanā), nevis pie celtniecības nozares, kā tas ir šobrīd ES statistikas datu apkopojumos. Francijas pārstāvis (GEOPA) norāda, ka ainavu arhitekti un apzaļumotāji tiek pieskaitīti pie lauksaimniecības sektora.

7. Veselība un drošība

Informācija par projektu par muskolo-skeletorālām slimībām (MSD), kas tika uzsākts 2004. gadā pirmo reizi un turpināts 2009. gadā. Prezētācijā demonstrē piemērus darba drošības un veselības ievērošanai un veicināšanai. Projektā tika iesaistītas vairākas ES dalībvalstis, bet ne Latvija. Projekta rezultātā tika izstrādātas informatīvas brošūras par pareizu un veselīgu darbu veikšanu – nosacījumiem, kas jāievēro drošai darba videi un veselīga darba nodrošināšanai. Projekta ietvaros tika apmeklētas 50 saimniecības un apkopoti 85 praktiski piemēri MSD ievērošanai lauku saimniecībās. Ir izstrādātas 5 brošūras par liellopu nozari, remontdarbiem, darbu siltumnīcās, darba organizēšanu un darbu kūtīs. Brošūras pieejamas angļu, franču, vācu un zviedru valodā. Vairāk informācijas www.agri-ergonomics.eu.

Mr.Spahn (EFFAT) uzslavē veikto darbu projekta ietvaros. Dānijas pārstāvis (EFFAT) jautā, kad tiek plānots pārtulkot šīs brošūras visās valodās, jo lauksaimnieki nelasa ārvalstu valodās. EK pārstāve norāda, ka projekta ietvaros tika nolemts, kādās valodās tiks sagatavots materiāls un šobrīd, ja grib tulkot papildus valodās, var iesniegt jaunu projektu EK vai segt no savām izmaksām.

8. Profesionālā apmācība (Vocational training)

Šo punktu ir ierosinājis EFFAT. Par šo jautājumu netika diskutēts un EFFAT diskusiju neierosināja.

9. Jaunās direktīvas un regulas: sociālo partneru iniciatīvas.

9.1. *Direktīva par sezonas strādniekiem*. Eiropas Komisija un Eiropas Parlaments 2013. gadā apstiprināja direktīvu un 2014. gada pavasarī par to lems Padome. GEOPA ir jābūt pārliecinātiem, ka šo direktīvu varēs papildināt ar nacionālo likumdošanu un ka katra dalībvalsts varēs veidot individuālu pieeju sezonas strādnieku jautājumā. Dažās dalībvalstīs ir tādi darba noteikumi (NL, BE), kurās tiek pieļauts trešo valstu darbinieku nodarbināšana, līdz ar to katrai dalībvalstij ir jābūt iespējai regulēt sezonas strādnieku jautājumu.

9.2. *Par strādnieku eksportēšanu uz citām valstīm.* Šobrīd viens no diskusiju tematiem GEOPA ir lauksaimniecības uzņēmumu darbinieku eksportēšana (darbaspēka iznomāšana) uz citām ES dalībvalstīm, kas rada neapmierinātību EFFAT un arī dažu GEOPA dalīborganizāciju vidū, savukārt ir pievilcīga A-eiropas lauksaimniecības uzņēmumiem, kuri par savu strādnieku darbu saņem attiecīgās ES dalībvalsts atalgojumu, bet maksā savas valsts darba stundas likmi, tādējādi nopelnot no darbaspēka eksporta. Šis pakalpojums lielākoties ir īslaicīgs – periodos, kad lauksaimniecības uzņēmums nesezonā savā valstī nespēj nodarbināt savus darbiniekus, bet darbaspēks ir vajadzīgs sadarbības partneriem citās valstīs. Notiek diskusija par vienotiem nosacījumiem darbaspēka eksporta gadījumos. Francijas pārstāvis uzsver, ka ne tikai lauksaimniecībā, bet arī citos sektoros ir jābūt pārliecinātiem, ka cilvēki iegūs no jaunās iniciatīvas un likumdošanas izmaiņām.

9.3. *Par nedeklarēto darbu.* GEOPA ir sagatavojusi un Eiropas Komisijai nosūtījusi komentārus par nedeklarētā (neoficiālās) nodarbinātības mazināšanu. EK vēlas izveidot platformu nedeklarētā darba novēršanai kā jaunu instanci un par šo lēmumu bija lūgusi padomu dažādiem sociāliem partneriem. Šobrīd EK lūdz atkārtotu viedokli sociāliem partneriem par šādas platformas izveidošanu, jo sociālo partneru viedoklis bija atšķirīgs. Jaunajā dokumentā EK ir norādījusi jau konkrētus platformas darbus. Līdz 2014.gada 13.martam ir jāpagatavo atkārtots viedoklis par īpašas platformas izveidi nelegālās nodarbinātības novēršanai, ko vēlas veidot EK. Latvija var iesniegt savu viedokli GEOPA līdz 2014. gada februāra beigām un GEOPA, pamatojoties uz dalīborganizāciju viedokļiem, sagatavos kopīgo viedokli. GEOPA vēlas saprast, vai šī platforma būs kā izpētes rīks vai tikai pieredzes apmaiņas rīks. Kipras pārstāve uzskata, ka ir labi, ka EK nav izveidojusi skaidru struktūru un ka GEOPA var iesaistīties šīs platformas veidošanā un iekļauties tajā, pārstāvot uzņēmēju – darba devēju viedokli.

10. Paplašināšanās un sociālā dialoga pilnveidošana

ES dalībvalsts kopš 2013. gada ir Horvātija, bet līdz šim neviena Horvātijas lauksaimniekus pārstāvoša organizācija nav paudusi vēlmi kļūt par GEOPA biedru.

11. Citi jautājumi

11.1. *GEOPA darba jautājumi 2014.-2015. gadam.* Līdz 10.–15. martam piedāvāt tematu GEOPA darbam 2015. gadam, kas būtu būtisks visām ES dalībvalstīm saistībā ar nodarbinātību, nodokļiem, atalgojumu, veselības un drošības jautājumiem. GEOPA iesniegs pieteikumu Eiropas Komisijai 2015. gada darba plānam līdz augusta beigām.

11.2. Oktobrī būs *COPA kongress*, kurā GEOPA rosinās runāt par nodarbinātības jautājumiem.

11.3. *GMO kukurūzas audzēšana ES.* A.Spanh (EFFAT) norāda, ka šis ir jautājums, apr ko jārunā, jo tas mazinās patērētāju uzticību lauksaimniecības produkcijai. C.Botterman (GEOPA) norāda, ka šis jautājums nav atbilstošs sociālā dialoga darba kārtībai un aicina šo jautājumu pārrunāt ar COPA.

Agnese Hauka

Paraksts

